



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 656/2022-43

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného Barger Prekop s. r. o., advokátska kancelária, Mostová 2, Bratislava, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 4Sa/75/2017 takto

### rozhodol:

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 4Sa/75/2017 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Krajskému súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 4Sa/75/2017 **prikazuje** konať bez zbytočných prietáhov.
3. Krajský súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **492,31** eur a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

### Odôvodnenie:

#### I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. novembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní sp. zn. 4Sa/75/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Navrhuje prikázať krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Požaduje tiež náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu uznesením č. k. III. ÚS 656/2022-22 z 24. novembra 2022.

## II.

### Skutkové východiská

3. Sťažovateľova žaloba doručená krajskému súdu 28. augusta 2017 smeruje proti nezákonnému zásahu Protimonopolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“ alebo „žalovaný“) pri výkone inšpekcie. Nezákonný zásah podľa sťažovateľa predstavuje vniknutie úradu do sťažovateľom používanej elektronickej schránky, ktorej majiteľom a zriaďovateľom je česká spoločnosť [REDAKOVANÉ], skopírovanie časti jej obsahu počas inšpekcie vykonanej 27. a 28. júna 2017 v priestoroch slovenskej spoločnosti [REDAKOVANÉ], ako aj ďalšie nakladanie úradu s takto nezákonne skopírovaným obsahom schránky. Sťažovateľ predmetnú elektronickej schránky využíva ako štatutárny orgán, resp. člen štatutárneho orgánu českej spoločnosti [REDAKOVANÉ], slovenskej spoločnosti [REDAKOVANÉ], využíva ju tiež na súkromné účely.

4. Krajský súd 26. októbra 2017 zaslal žalobu na vyjadrenie žalovanému, 5. februára 2018 uznesením zamietol návrh na priznanie odkladného účinku žalobe, 6. februára 2018 zaslal sťažovateľovi vyjadrenie žalovaného k žalobe. Krajskému súdu bola 19. februára 2018 doručená replika sťažovateľa. Následne dochádzalo zo strany žalovaného k opakovaným žiadostiam o zapožičanie časti administratívneho spisu (10. apríla 2018, 21. novembra 2019, 23. septembra 2020, 19. februára 2021, 18. novembra 2021), reakciám sťažovateľa na predmetné žiadosti, sťažovateľ nahliadal do spisu, upozorňoval krajský súd na prehlbovanie žalobou napadnutého zásahu úradu, žiadal o urýchlené nariadenie pojednávania a rozhodnutie vo veci. Krajský súd 23. novembra 2022 nariadil termín pojednávania vo veci na 25. máj 2023, tento termín 7. decembra 2022 zmenil na 23. máj 2023.

## III.

### Argumentácia sťažovateľa

5. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie, že k porušeniu jeho označených práv došlo nečinnosťou, neefektívnou činnosťou krajského súdu v konaní o žalobe sťažovateľa podanej proti nezákonnému zásahu úradu. Nezákonný zásah predstavuje vniknutie úradu do sťažovateľom používanej elektronickej schránky, ktorej majiteľom a zriaďovateľom je česká spoločnosť [REDAKOVANÉ], skopírovanie časti jej obsahu počas inšpekcie vykonanej 27. a 28. júna 2017 v priestoroch slovenskej spoločnosti [REDAKOVANÉ], ako aj ďalšie nakladanie úradu s takto nezákonne skopírovaným obsahom schránky. Napadnuté konanie prebieha na krajskom súde od 28. augusta 2017 a už samotná dĺžka konania (v trvaní vyše piatich rokov) je bez ďalšieho zjavne neprimeraná. Krajský súd nevykonal žiaden procesný úkon smerujúci k prejednaniu a vybaveniu veci minimálne v obdobiach od 9. marca 2018 až do 17. júna 2020, keď zaslal úradu doplňujúce vyjadrenie; od 17. júna 2020 až do 29. marca 2021, keď zaslal úradu repliku a ďalšie podania sťažovateľa; od 29. marca 2021 až do 3. septembra 2021, keď zaslal sťažovateľovi

vyjadrenie úradu z 28. apríla 2021; od 3. septembra 2021 až do 14. marca 2022, keď zaslal sťažovateľovi odpoveď na urgenciu; a napokon od 14. marca 2022 až do súčasnosti. Tieto opakované obdobia nečinnosti krajského súdu predstavujú súhrnne obdobie v trvaní vyše 4 rokov a 9 mesiacov. Navyše, krajský súd opakovaným zapožičiavaním administratívneho spisu úradu umožnil nezákonný zásah úradu prehlbovať.

## IV.

### Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľa

#### IV.1. Vyjadrenie krajského súdu:

6. Krajský súd k sťažnosti uviedol, že zákonná sudkyňa sa snaží zabezpečiť taký procesný postup v súdnych konaniach, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorej sa strany obrátili na súd, avšak bez toho, aby uprednostnila vec sťažovateľa na úkor strán súdnych konaní, ktoré boli začaté skôr. Poukázal na chronológiu úkonov uskutočnených v priebehu konania. Konštatoval, že krajský súd v danej veci koná priebežne, vec dosiaľ nebola rozhodnutá výlučne z dôvodov objektívnej povahy.

#### IV.2. Replika sťažovateľa:

7. Sťažovateľ vo svojej replike zotrval na argumentoch uvedených v sťažnosti. Dĺžka napadnutého konania je zjavne neprimeraná, chronologický prehľad úkonov potvrdzuje, že takmer všetky úkony, ktoré krajský súd vykonal, predstavovali iba jednoduché procesné (administratívne) úkony doručovania písomných vyjadrení a stanovísk účastníkov konania, resp. stručné reakcie na žiadosti sťažovateľa o urýchlené nariadenie pojednávania a rozhodnutie vo veci. K zbytočným priet'ahom dochádza aj po podaní ústavnej sťažnosti. Obranu krajského súdu, v zmysle ktorej by bol sťažovateľ v dôsledku rýchlejšieho rozhodnutia o žalobe uprednostnený na úkor účastníkov iných súdnych konaní, ktorí sa na súd obrátili skôr, je potrebné odmietnuť ako neprijateľnú s ohľadom na závery ústavného súdu vyslovené v náleze č. k. III. ÚS 572/2022.

## V.

### Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikáтуру Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

9. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikáтуры, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená

nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

10. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

11. Vec sťažovateľa s ohľadom na charakter a okolnosti zásahu, proti ktorému žaloba smeruje, vykazuje vyššiu mieru právnej zložitosti. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v napadnutom konaní, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v priebehu konania pred krajským súdom k zbytočným priet'ahom.

12. K samotnému postupu krajského súdu v napadnutom konaní ústavný súd konštatuje, že krajský súd po podaní žaloby doručoval navzájom podania účastníkov konania vo veci samej (žaloba a následné vyjadrenia) a rozhodoval o návrhu na priznanie odkladného účinku žalobe.

13. V ďalšom priebehu konania (od apríla 2018) dochádzalo zo strany žalovaného k žiadostiam adresovaným krajskému súdu o zapožičanie časti administratívneho spisu (10. apríla 2018, 21. novembra 2019, 23. septembra 2020, 19. februára 2021, 18. novembra 2021) a reakciám sťažovateľa na predmetné žiadosti, sťažovateľ upozorňoval na prehlbovanie žalobou napadnutého zásahu úradu do práv sťažovateľa. Sťažovateľ tiež nahliadal do spisu, informoval sa o stave konania, žiadal súd o urýchlené rozhodnutie vo veci. Úkony krajského súdu, ktorými reagoval na tieto podania sťažovateľa, nie je možné považovať za procesné úkony smerujúce k rozhodnutiu vo veci, ukončeniu napadnutého konania. Odstup jednotlivých úkonov má relevanciu, ak ide o úkony smerujúce k rozhodnutiu vo veci samej. Požiadavka dĺžky odstupu medzi úkonmi súdu však v konaní nevyčerpáva obsah základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, je potrebné brať do úvahy aj ďalšie okolnosti priebehu preskúmaného konania, spomedzi nich aj celkovú dĺžku napadnutého konania. Aj keď sa z chronologického prehľadu úkonov (ktorý je súčasťou vyjadrenia krajského súdu k sťažnosti) *prima facie* môže javiť, že v napadnutom konaní sa priebežne koná, nejde o efektívne vedenie napadnutého konania krajským súdom, keďže od apríla 2018 ide v prevažnej miere o úkony sťažovateľa, ktorými sa snaží docieľiť čo najskoršie rozhodnutie vo veci a reakcie krajského súdu na tieto podania sťažovateľa. Pre úplnosť ústavný súd uvádza, že si je vedomý, že aj keď krajský súd v takomto prípade nevykonáva procesné úkony smerujúce k rozhodnutiu vo veci, to neznamená, že sa vecou vôbec nezaoberá a že je nečinný, keďže jeho úlohou je v danom prípade primárne posúdiť vecnú správnosť žalobou napadnutého postupu orgánu verejnej správy (v danom prípade pri výkone inšpekcie). Krajský súd však ani po uplynutí viac ako 5 rokov od podania žaloby vo veci nerozhodol, termín pojednávania je nariadený až na máj 2023, čo aj pri zohľadnení potreby náležitého oboznámenia sa s administratívnym spisom predstavuje neprimerane dlhú dobu.

14. Systémové nedostatky pri správe súdництва bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom neuznania základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a nezjavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy (II. ÚS 481/2017). Ústavný súd nemôže prijať obranu krajského súdu založenú na argumentácii, podľa ktorej by v dôsledku rýchlejšieho rozhodnutia o jeho žalobe bol sťažovateľ uprednostnený pred inými žalobcami, ktorí sa na krajský súd obrátili skôr. Krajský súd v procese rozhodovania o žalobe sťažovateľa poskytuje okrem iného aj ochranu jeho základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Nesplnenie tejto povinnosti však nemôže stratiť charakter protiprávnosti dôsledným uplatňovaním pravidla o vybavovaní jednotlivých vecí podľa poradia ich nápadu. Akceptácia krajským súdom artikulovaného konceptu by viedla k výsledku, keď by jedno konanie poznačené prietahmi muselo nevyhnutne založiť prietahy aj v ďalšom neskôr začatom konaní. Nedovolený zásah do základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v jednom konaní by takto automaticky ospravedlňoval porušenie tohto práva v konaní o neskoršej správnej žalobe. Nedostatočné personálne a organizačné zabezpečenie činnosti súdov zo strany štátu by tak paradoxne zbavovalo ten istý štát, ktorý prostredníctvom konajúcich súdov poskytuje súdnu ochranu s prietahmi, zodpovednosti za porušovanie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Takýto výsledok nemožno pripustiť.

15. Po preskúmaní obsahu spisu krajského súdu ústavný súd konštatuje, že postup krajského súdu v napadnutom konaní je poznačený prietahmi, ktoré je možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Vzhľadom na skutočnosť, že v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti napadnuté konanie nie je právoplatne skončené, ústavný súd uložil podľa čl. 127 ods. 2 ústavy krajskému súdu príkaz konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu).

17. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie, ak o to požiadal. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti o priznanie finančného zadostučinenia nežiadal, preto ústavný súd o priznaní finančného zadostučinenia sťažovateľovi nerozhodoval.

## **VI. Trovy konania**

18. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v sume 492,31 eur (bod 3 výroku nálezu).

19. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3, § 18 ods. 3]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 je 193,50 eur a hodnota režijného paušálu je 11,63 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2022 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu). Právny zástupca

sťažovateľa je platiteľom dane z pridanej hodnoty, preto sa odmena advokáta zvyšuje o 20 % (82,05 eur). Pokiaľ ide o repliku sťažovateľa z 24. januára 2023, ústavný súd za tento úkon právnej služby náhradu trov nepriznal, pretože replika nepriniesla nové skutočnosti alebo informácie, ktoré by ústavnému súdu neboli už skôr známe.

20. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 16. februára 2023**

**Robert Šorl**  
**predseda senátu**